

50 ct

Vijfde jaargang nr. 1 - 5 juli 1970

VIETNAM BULLETIN

Where It's At

A NEWSPAPER OF COMMON SENSE AND SURVIVAL FOR GI'S

NOTICE:

THIS NEWSPAPER IS YOUR PERSONAL PROPERTY. IT CANNOT LEGALLY BE TAKEN FROM YOU FOR ANY REASON

DE OORLOG

THE BOND

10c

The Servicemen's Newspaper

TEGEN

**VETERANS
STARS &
STRIPES
for PEACE**

360

dedicated to ending the war in Vietnam

DE OORLOG

Verschijnt om de 14 dagen

Redactie: Jan Boonstra Benno Groeneveld
M.van Dullemen Tineke Nijenhuis
W.de Graaff Queenie Stevens

Redactie/administratieadres: Vietnam Bulletin, p/a ASVA
Weesperstraat 51, Amsterdam

Gironummer 128 11 98, tnv Vietnam Bulletin, Abonnement
f 5,- per half jaar, met stilzwijgende verlenging. Buitenland
f 7,- per half jaar. Losse nummers f 0,50 (België 7 frs).

VERZET EN DESERTIE.

(van een bijzondere medewerker).

Een van de factoren die een belangrijke rol hebben gespeeld bij de toeneming van het aantal Amerikaanse deserteurs is de oprichting in 1967 van de American Servicemen's Union (Amerikaanse Soldaten Vakbond, ASU. Onder leiding vooral van Andy Stapp streefde de ASU als vakbond van soldaten naar hogere salariering, betere 'arbeidsvoorwaarden' en inspraak in de benoeming van officieren.

De organisatie is vergelijkbaar met de (Nederlandse) VDM, de Vereniging van Dienstplichtige militairen. Stapp en de zijnen echter breidden het terrein uit en kwamen met hun voor het leger gevaarlijke en radicale opvattingen in konflikt met de militaire autoriteiten. De onverzettelikheden waarmee de kern van ASU bleef doorgaan, maakte grote indruk en deed vele soldaten zich aansluiten. Het actieprogramma dat noodzakelijkerwijs, vrij gematigd bleef, (de Union richtte zich op de massa van de soldaten en wenste geen elite aktiegroep te worden) en niet direkt aan politieke motieven en overtuigingen appelleerde onderging tegelijk met de escalatie van de oorlog in Vietnam een belangrijke uitbreiding. Een van de punten waarvoor de GI Union begon te ijveren was, dat men volledig het recht had onwettige bevelen om te vechten in een onwettige oorlog als die in Vietnam niet op te volgen. Toen in 1967 in het rekrutencomplex Fort Sill (Oklahoma) Andy Stapp en Dick Perrin een grootscheepse anti-oorlogsbeweging op gang brachten werd hun met gevangenisstraffen duidelijk gemaakt dat het leger dergelijke ondermijnende activiteiten niet zou dulden, ook al bleven zij in woord en daad nog vaak binnen de grenzen van de militaire discipline. De radikaliserende en de politisering (twee modewoorden die in dit verband wel degelijk op hun plaats zijn) bleek groot. Met name in West Duitsland ging de bewustwording snel. Voor een aanzienlijk deel was dit het gevolg van de overplaatsing van een aantal ASU-activisten naar Europa (of Vietnam). Anderzijds leverde het Amerikaanse leger in West-Duitsland voor de oorlog in Vietnam een groot deel van de benodigde uitbreidingen die steeds door Johnson werden gevraagd. Bovendien diende het Amerikaanse leger daar als tijdelijke of definitieve verblijfplaats van veel Amerikaanse soldaten die een aantal gevechtsmaanden in Vietnam achter de rug hadden.

De ASU mikte, zoals gezegd op massale aanhang en verkreeg die in de VS. In West-Duitsland lag de konfliktstof met het leger op een geheel ander niveau. De angst naar Vietnam te moeten gaan (de 'Vietnam-order') of de overtuiging dat niet te willen op straffe desnoods van forse maatregelen wordt in het leger in West-Duitsland op lugubere wijze ondersteund door de verhalen en ervaringen van collega-soldaten die in

Vietnam hun portie al hebben gehad. Het niet meer terugkomen van collega-soldaten is daarbij het meest overtuigende voor soldaten die trouwens al lang niet meer geloof konden hechten aan de edele en ideële opdracht van hun land in een oorlog die steeds grotere tegenstand ondervond. De weinige mogelijkheden die de soldaat met verzet en tegenstand in hart en hoofd in West-Duitsland had, leidde bijna automatisch tot desertie. Het niet bestaan van een organisatie zoals ASU aldaar werkte hieraan mee, terwijl het niet kunnen inschakelen van de pers en publieke opinie (zoals de soldatenvakbond bekwaam en met veel succes in de VS wel had gedaan) geen ruimte liet voor legaal en massaal protest.

Aan de andere kant bleken incidentele kontakten met de radicale opvattingen en aktiemethoden van de Duitse SDS, met diverse linkse groepen in de Europese landen waar de Amerikaanse soldaten 'met verlof' kwamen en vooral de bekendheid van Provo, grote invloed te hebben. De steeds grotere schaal tenslotte waarop de regering van de VS en het Pentagon in Vietnam de oorlog voerden, deed in zeer veel gevallen de deur dicht. Desertie was een laatste mogelijkheid te ontkomen aan de ondraaglijke situatie binnen het leger waar nauwelijks andere vormen van protest of verzet van de grond konden komen. Met het toenemen van de aantallen deserteurs werd in verschillende landen de hulpverlening uitgebreid of georganiseerd.

In de ca. vier jaar die liggen tussen dat moment en nu is veel veranderd. Frankrijk bleek na mei 1968 geen gastvrijheid meer te willen verlenen aan Amerikanen, Zweden nam deze rol over en deed het wat motief en uitvoering betreft beter dan Frankrijk. Vandaar dat sinds medio 1968 een kleine volksverhuizing plaats vond van deserteurs uit Parijs naar Stockholm, terwijl 'nieuwelingen' direkt werden doorgestuurd naar het inmiddels opgerichte ADC, American Deserters Committee, in Stockholm. In overleg met de verschillende groepen in Frankrijk, Nederland, Denemarken en Zweden werd besloten desertie niet langer aan te moedigen. Het feit dat het hele kontingent deserteurs alleen in Zweden terecht kan (Denemarken heeft ongeveer een half jaar geleden voor het eerst een Amerikaanse deserteur de toestemming verleend tijdelijk in Denemarken te blijven) speelt daarbij slechts een ondergeschikte rol.

Van doorslaggevend belang was de overweging dat, indien mogelijk, iedere aktie in het leger zelf veel meer resultaat zou kunnen veroorzaken dan uitbreiding van de groep er buiten. Desertie op zeer grote schaal is niet of nauwelijks te verwezenlijken, juist ook omdat behalve Zweden geen enkel

ander Europees land (en/of Nato-lid!) ook maar de geringste neiging vertoont de motieven van Amerikanen die deserteren serieus te nemen of te honoreren. (Met enige uitzonderingen geldt dit ook voor Portugese militairen). Voor een deel heeft tot de beslissing desertie niet aan te moedigen de houding van de Duitse SDS bijgedragen. Uiteraard vormden de verschillende afdelingen van de SDS uitstekende opvangcentra vlak bij de Amerikaanse legerplaatsen. Het uiteenvallen van de SDS verhinderde een goed functioneren van een vluchtroute. Maar toen de SDS bovendien besloot Amerikaanse deserteurs niet langer te steunen, omdat men te weinig vertrouwen had in de politieke motivering, vielen de toch al niet zo sterke organisaties ter plaatse in het luchtledige.

Inmiddels is overigens gebleken dat een meerderheid van potentiële deserteurs de weg naar Nederland of naar Denemarken zelf weet te vinden. In grote hoeveelheden worden vanuit Stockholm en Berlijn deserteursbladen het leger ingebracht waarin vaak op gedetailleerde wijze voorlichting wordt gegeven hoe men het leger het best en voorgoed kan

verlaten. (*Second Front, Where it's At, The Bond, we got the Brass.*)

Amerikaanse studenten en draft-resisters, (ontduikers van de dienstplicht) ex-GI's en tientallen Duitse aktivisten verzorgen voor de Amerikaanse legerplaatsen daarnaast een soort alternatieve voorlichtingsavonden en discussiebijeenkomsten. Vanzelfsprekend zijn deze aktivisten bereid en in staat ieder voorkomend geval van desertie op de meest veilige en snelle wijze te begeleiden. Aldus blijft een konstante stroom van deserteurs naar Nederland en Denemarken komen.

De werkgroep die zich in Nederland met hulp aan Amerikaanse deserteurs bezig houdt, en dat terwille van de goede afwikkeling doet zonder veel ruchtbaarheid, heeft zich 'Dutch-American Committee for Peace in Vietnam' genoemd. Men is ondergebracht bij de SJ, Korte Marnixstraat 14, Amsterdam, tel. 24.72.35. (Geldelijke bijdragen voor dit kostbare werk naar hetzelfde adres. Wel vermelden Dutch-American Committee for Peace in Vietnam.)

WAT TE DOEN ALS EEN DESERTEUR ZICH MELDT?

Probeer na te gaan waar hij vandaan komt en hoe lang hij onderweg is. Vraag of hij papieren waaruit zijn identiteit kan blijken, bij zich heeft. Bel zo spoedig mogelijk 020-24.72.35 om vast te stellen of iemand daar aanwezig is. Meldt uw komst, dat is voldoende. Als u zelf niet naar de SJ kunt gaan, vraag dan of men bij u langs kan komen. Iemand aanwezig (overdag bijna altijd het geval) bel dan 's-avonds nogmaals en breng intussen de deserteur op een veilige plaats. Licht geen vrienden en kennissen in, voor zover niet strikt noodzakelijk. Druk de deserteur op het hart zijn tijdelijk onderdak (hoe vervelend ook) in geen geval te verlaten. Als het overdragen aan of het contact met de SJ lang op zich laat wachten, geef of verzorg dan wat Engelstalige lektuur. Praat wat met de deserteur en verbaas u niet wanneer zijn opvattingen en meningen afwijken van wat u verwacht of gehoopt had: niemand zal zich erg op zijn gemak voelen, ook al bent u nog zo vriendelijk. Vermijdt in telefoongesprekken zo veel mogelijk te zeggen dat u belt in verband met een deserteur enz.

WIE ZIJN DE AMERIKAANSE DESERTEURS?

door John Cogley. (Uit: 'Deserters in exile', uitgegeven door Clergy and Laymen concerned about Vietnam).

John Cogley maakte deel uit van een groep van 16 theologen, schrijvers, professoren en journalisten, die in 1968 een bezoek brachten aan deserteurs in Parijs en Stockholm. (Red.)

Deserteurs zijn niets nieuws voor de Verenigde Staten, ze zijn er in elke oorlog geweest. Maar als zoveel dingen, die te maken hebben met de Vietnamese warboel, is er ook hier een verschil. Vroeger 'vertrokken' jonge mannen uit het leger, omdat ze het zat waren, bang waren, of zich gewoon verveelden. De 'politieke' deserteur leek iets on-Amerikaans.

We zijn gewend aan het idee, dat dappere jonge mannen uit totalitair geregeerde landen ontsnappen en bij ons asyl zoeken. Zij werden opgehemeld in een honderdtal Hollywood films; ze werden gevraagd om toespraken te houden voor Amerikaanse vaderlandslievende bijeenkomsten. Als ze uiteindelijk het Amerikaanse staatsburgerschap ontvingen werd hun dapperheid in het verzet tegen militaire bevelen genoemd als bewijs voor hun geschiktheid om de idealen van de democratie hoog te houden.

Maar deserteurs uit het Amerikaanse leger, de marine en de luchtmacht worden met heel andere ogen bekeken: dat zijn òf zwakkelingen, die niet tegen zware eisen van het slagveld op kunnen, òf het zijn verraders van alles waar Amerika het symbool voor is. De Amerikaanse 'politieke' deserteur is iets heel nieuws.

Wat voor jonge mannen zijn de deserteurs? Aan de ene

kant lijken ze gewone dienstplichtigen, voortgekomen uit een oproepingssysteem, waarbij jongeren, die niet naar de universiteit gaan en uit minder welvarende families komen, meer de kans lopen opgeroepen te worden voor militaire dienst.

Er zijn een paar negers onder, maar de meesten zijn blank. Jongens uit het Zuiden en Midden-Westen van de Verenigde Staten zijn oververtegenwoordigd. Deserteurs afkomstig van de twee kusten (waar de meer welgestelden wonen - red.) zijn bijna even zeldzaam als afgestudeerden in hun compagnie.

Maar hoewel deze jongeren uit de minder bevoorrechte klassen komen (dat is zelfs zo duidelijk, dat een enthousiaste Marxist in Stockholm ze omschreef als de enige geradicaliseerde blanke proletariërs, die de vredesbeweging heeft) na met ze gepraat te hebben, is het duidelijk, dat hun intelligentie, ongeacht hun klasse, boven het gemiddelde ligt. Ik vond ze opvallend goed bespraakt en bijzonder pienter. Het was soms net alsof ze bij elkaar gebracht waren door de kampussen van een tiental middelbare scholen af te gaan en alleen de meest begaafde leerlingen mee te nemen.

Ik kan me niet herinneren, dat ik één van hen iets doms heb horen zeggen, hoewel sommigen van hen - net als zoveel toegewijde linkse figuren - zich uitdrukten in die oppervlakkige slogans en dat trieste nieuwe politieke taaltje, waardoor waarschijnlijk geen regeringen omver geworpen zullen worden, maar wel de Engelse taal vermoord en het politieke denken onherstelbaar beschadigd zal worden.

Politiek gesproken zijn ze ook niet typerend voor de gezinnen waar ze uit voortgekomen zijn. Verscheidene vertelden mij dat hun ouders op Wallace stemden. Er zijn er die nog contact onderhouden met thuis en in enkele gevallen krijgen ze ook nog financiële steun van hun ouders, maar in de meeste gevallen is de kloof tussen de generaties ook een politieke kloof.

De deserteurs zijn, of worden, namelijk links. Hun kritiek op de oorlog en op het systeem, dat hen in het leger bracht, is dan misschien ontstaan uit eenvoudige waarnemingen, maar die kritiek wordt nu ondersteund door linkse politieke opvattingen, waar ze met jeugdige vuur aan vast houden. Allemaal zijn ze ervan overtuigd, dat Amerika monsterlijk optreedt in Vietnam. Velen, misschien wel de meesten, zijn nu tot de konklusie gekomen, dat de Amerikaanse aanwezigheid in Zuidoost-Azië het onvermijdelijke resultaat is van een verrot systeem. Het systeem, zo zeggen ze, is gebaseerd op keihard materialisme, racisme, militarisme, sociale onrechtvaardigheid en imperialisme. Ze vertellen je verder, even vlot als welke studentenaktivist ook, dat het bestaan van het systeem afhankelijk is van het bloed van de jongeren, die de maatschappij hebben leren haten, die zij op het slagveld moeten verdedigen.

De deserteurs zelf.

Luister eens naar één van hen; 21 jaar, opgegroeid in het Zuiden, laag middenstands milieu, eindexamen middelbare school:

'Ik was een groentje, toen ik opgeroepen werd voor de dienst. Maar ik was niet zo lang in het leger, of ik begon in te zien, dat ik met leugens was grootgebracht: leugens over de idealen van Amerika, leugens over de negers, leugens over waarom we in Vietnam zijn. Ik keek rond in het leger en begon te beseffen, dat ik daar niet zou zitten als ik rijk genoeg was geweest om naar de universiteit te gaan. Ik begon negers als mensen te beschouwen en te beseffen, dat ze in het leger evenmin als gelijkwaardig werden behandeld als thuis het geval was. Ik begon te beseffen wat

May 8, 1945, GI'S freed Europe now free yourselves DESERT

take a leave and your ID-card

racisme is. Ik kreeg zo mijn eigen ideeën over het systeem. Toen besloot ik, dat ik niet bereid was voor het systeem te sneuvelen, en ik zag geen reden waarom ik er voor zou doden. Ik besloot dus te vertrekken. Eerst ging het om mezelf en de oorlog in Vietnam; desertie is een manier om de militaire macht van de Verenigde Staten te ondermijnen. Ik geloof dat ik er goed aan gedaan heb. Als Amerika bij zijn verstand komt, zal men ons als helden beschouwen. God, we staan niet alleen. Miljoenen Amerikanen geloven dat we niets in Vietnam te maken hebben. Toch zouden de meeste van deze mensen zeggen, dat ik verkeerd gedaan heb door te weigeren mensen daar te doden.'

Een andere; 20 jaar, uit het Midden-Westen van de Verenigde Staten, uit een boeren familie:

'Ik wist niet zoveel toen ik besloot weg te lopen. Ik wist niet waarom we in Vietnam waren, of waarom we daar mensen doden, maar ik wist op een of andere manier, dat het verkeerd was. Toen, nadat ik hier gekomen was, ontmoette ik andere mensen en ik begon de stukjes van de puzzel aan elkaar te leggen. Ik begon als gewetensbezwaarde, nu heb ik ook politieke bezwaren. Ik heb ondertussen een aantal dingen geleerd. Ik weet dat mijn gevoel juist was.

Het is politiek gezien niet makkelijk geweest, maar ik ben blij, dat ik het gedaan heb.'

Een derde; 22 jaar, een paar jaar (Jezuïten) universiteit, tamelijk welgestelde familie:

'Na een tijdje ga je inzien, dat je een deeltje bent van een groot systeem en dat het leger een miniatuur uitvoering is van de Amerikaanse manier van leven. Ik was hetzelfde als negentig procent van de deserteurs. Ik wist eerst niet waar de oorlog precies om ging. Toen ik daarover begon na te denken, moest ik mezelf afvragen wat ik deed in uniform. De ene vraag lokte de volgende uit.....en hier zit ik nu. Ik ga onder geen voorwaarde terug.'

Amnestie.

Willen de Amerikaanse deserteurs terugkeren naar huis? De meesten willen wel. Zij zien met verlangen uit naar een volledige amnestie. Dit zou neerkomen op een erkenning van de Verenigde Staten, dat het Vietnamese avontuur politiek, militair en moreel een kapitale fout was. Gratie zou het doen voorkomen dat Amerika gul is en alles vergeeft. Amnestie, iets wat nog nooit eerder gebeurt is, zou neerkomen op toegeven dat de politiek inzake Vietnam verkeerd was en dat het land berouw heeft dat het de jeugd op fatale wijze heeft betrokken bij de dwaasheden van hun ouders. Het is heel wat om dit te hopen van een trots volk, maar veel van de jonge deserteurs spreken, ondanks hun volledige veroordeling van Amerika, over amnestie als iets dat zeker mogelijk is.

Zij zijn er van overtuigd, dat de meeste Amerikanen nu bereid zijn toe te geven, dat de Vietnam politiek moreel volledig bankroet is en dat zij bereid zijn in overeenstemming hiermee te handelen.

De jongeren hebben de logica aan hun kant. Als de oorlog in Vietnam inderdaad niet gerechtvaardigd en immoreel is, waarom zouden dan degenen, die met grote persoonlijke kosten en moeite geweigerd hebben de doeleinden van deze politiek te dienen, uit de Amerikaanse maatschappij verstoten worden?

Zouden ze niet, als b.v. de deserteurs uit het leger van Hitler, geprezen moeten worden niet alleen vanwege hun intelligentie maar ook vanwege hun morele onkrenkbaarheid? Of gaat de militaire wet zelfs boven deze duidelijke morele

logika?

Deze zaak zal zeker niet opgelost worden, zolang de oorlog in Vietnam nog doorgaat. De activiteiten van een aantal, zeker niet alle, deserteurs ter ondersteuning van Hanoi en de Vietcong (een aantal deserteurs verzorgt programma's voor Amerikaanse soldaten, die uitgezonden worden via Radio Hanoi en de zender van het Bevrijdingsfront - red.) maakt de zaak nog ingewikkelder.

De morele tweestrijd, die een gevolg is van het bestaan van de deserteurs, zal niet makkelijk op te lossen zijn. Maar, zoals een jonge deserteur zei, toen de problemen naar voren gebracht werden: 'Je begint met de oorlog. Is die te rechtvaardigen, dan klopt één serie antwoorden. Is hij dat niet, zoals ik denk, dan heb je iets heel nieuws.'

De militaire machine gezien door de soldaat.

HULP AAN HET SOLDATENVERZET.

Dit is een samenvatting van een discussiestuk over het verzet binnen het Amerikaanse leger, desertie, en hulp van buitenaf. Dit stuk werd in de herfst van 1968 geschreven door een stel mensen die actief bezig waren met deze zaken, om als basis te dienen voor de discussie (die nog steeds doorgaat) over de juiste vorm van het verzet binnen het leger. (Red.)

De anti-oorlogsbeweging heeft tot nu toe (herfst 1968) niet ingezien dat het verzet tegen de oorlog in het leger (Resistance Inside The US Armed Forces, verzet binnen het Amerikaanse leger, RITA) een belangrijk, misschien wel het belangrijkste front is geworden in de oorlog tegen de oorlog. FRITA's zijn Friends of Resisters Inside The Armed Forces (vrienden van verzetsstrijders in het leger, vrienden van Rita's). Alle anti-oorlog activisten zijn potentiële FRITA's. Elke vorm van verzet in het leger is RITA. We beschouwen FRITA of RITA niet als etiketten, maar als activiteiten van mensen, die lid kunnen zijn van verschillende organisaties, of (zoals bij de meeste RITA's) geen enkele organisatie - behalve natuurlijk het Amerikaanse leger.

Er zijn erg veel voorbeelden van RITA activiteiten. Bijvoorbeeld: heldhaftig persoonlijk verzet, zoals van kapitein Levy (die weigerde Groene Baretten les te geven in eerste hulp en daarvoor door de krijgsraad veroordeeld werd - red.), desertie, verzet binnen een legereenheid tegen racisme, onderdelen van de oorlog of tegen de oorlog in het algemeen, tegen onwettige bevelen of tegen bijzonder onmenselijke omstandigheden. Andere vormen van verzet omvatten het organiseren van de American Servicemen's Union (Amerikaanse vakbond van soldaten, ASU) en anti-oorlogsgroepjes.

Blindheid van de vredesbeweging.

RITA is een proces dat zich aan het ontwikkelen is. Laten we het voorbeeld beschouwen: 'Waar maakt een deserteur zich zorgen over?' Nu, herfst 1968, luidt het antwoord heel anders dan twee jaar geleden. In 1966 kon een deserteur uit het Amerikaanse leger zich alleen maar verborgen. Hij verwachtte elk ogenblik gevangen genomen te worden en overgedragen aan het leger, of, als hij in het buitenland gepakt werd, uitgewezen. Toen was hun belangrijkste probleem:

niet gepakt worden. Nu verblijven Amerikaanse deserteurs en afwezige soldaten ¹⁾ openlijk in tenminste zes ²⁾ landen. Het is tegenwoordig niet moeilijk om één van deze landen te bereiken. Het belangrijkste probleem is nu om werk te vinden en het moreel in stand te houden, een heel verschil met twee jaar geleden.

Tot voor kort was het grootste probleem voor alle RITA's dat de vredesbeweging als geheel niets wist over het verzet in het leger. Dat gold eigenlijk voor alle problemen die betrekking hebben op het leger. Er zijn natuurlijk uitzonderingen geweest, zoals ex-soldaten in de vredesbeweging en die mini-FRITA groepen, die de afgelopen jaren actief zijn geweest.

Er zijn twee duidelijke redenen voor deze blindheid. Ten eerste: de vredesbeweging is overwegend samengesteld uit mensen uit de midden-klasse. Verzet tegen en ontduiking van de dienstplicht paste veel beter in hun straatje, het straatje van de student. RITA in een leger voornamelijk met mensen uit de arbeiders-klasse en de boerenstand in het Zuiden van de VS, paste daar niet zo goed in.

Ten tweede: RITA is iets volkomen nieuws in de Amerikaanse traditie en zelfs in de ervaringen van andere landen. ³⁾ We kunnen zonder overdrijving zeggen dat de RITA van vandaag een wereldpremière is.

De enige Amerikaanse traditie die iets gemeen heeft met RITA is het verzet in het leger tegen de Amerikaanse anti-kommunistische, anti-Russische militaire operaties in Noord-Rusland (1918-1919) en in Siberië (1919-1921). Maar dat was op kleine schaal en lang geleden. Voorzover wij weten was er geen RITA van betekenis tijdens de Koreaanse oorlog.

Ontwikkeling van RITA/FRITA.

We geven hier gedetailleerd de ontwikkeling van enkele aspecten van RITA/FRITA in Europa.

Fase 1.

Georganiseerde FRITA activiteiten begonnen in 1966. Tot die tijd was de anti-oorlogs activiteit van zowel de Europese vredesbeweging als Amerikaanse burgers in Europa, met enkele zeldzame uitzonderingen, gericht geweest op hun eigen mensen en had het Amerikaanse leger ongemoeid gelaten. Tot die tijd waren de Europese groepen gescheiden geweest van de Amerikaanse strijdkrachten door de taal, zelfs in Engeland (Engels is geen Amerikaans). Eerdere Amerikaanse anti-oorlogsgroepen in Europa (US Campaign in Berlijn, PACS in Parijs, Stop It in Londen) hadden zich gericht op toeristen, studenten en christenen. Waarschijnlijk als gevolg van het grote aantal vrijwilligers in het Amerikaanse Zevende leger in Europa werd FRITA niet, zoals in Vietnam en in de Verenigde Staten, voorafgegaan door RITA op grote schaal.

De eerste belangrijke Europese FRITA activiteit was het pamflet van de WRI (War Resisters International, internationale verzet tegen oorlog), geschreven door Engelsens:

'To American Soldiers in Europe.' Dit pamflet werd door Europese burgers uitgedeeld aan soldaten in Engeland en Duitsland. De reactie van de dienstplichtigen was eerst vijandig; een paar keer moest de politie FRITA's beschermen tegen soldaten. Deze FRITA activiteit werd bedreven door een paar toegewijde en moedige mensen. Hij was min of meer tot stilstand gekomen tegen de tijd dat de volgende fase begon.

Fase 2.

De eerste bekende RITA activiteit in Europa begon eind 1966 toen soldaten, die al gedeserteerd waren ⁴⁾ min of meer toevallig in contact kwamen met Europeanen, en later Amerikanen, en hulp vroegen en kregen.

Fase 3.

Werd noodzakelijk en mogelijk gemaakt door de komst van de eerste 'politieke' deserteurs. FRITA's en RITA's vochten voor en kregen verblijfsvergunningen voor dienstplichtigen. Ze kregen 'papieren'. ⁵⁾

Fase 4.

Tijdens de strijd voor 'papieren' begonnen de FRITA's en RITA's ook perscompagnes te organiseren om a) de mensen in het land, b) de GI's en c) Amerikaanse burgers te laten weten wat er aan de hand was. Tot herfst 1967 moesten de mensen die dit werk deden anoniem blijven, want als er asyl was verleend, dan gebeurde dat op voorwaarde, dat de deserteur geen politieke activiteiten zou bedrijven. Veel interviews werden gehouden met ongenoemde GI's, maar ze werden uitgezonden via de radio, de televisie, gedrukt en herdrukt in Europa en later in Amerika. Ze lieten de GI weten hoe hij uit Duitsland moest komen en hoe hij landen als Frankrijk en Zweden kon bereiken.

Fase 5.

Na december 1967 spraken soldaten openlijk voor de pers, waarbij ze hun rang en legernummer noemden. In vele gevallen namen ze weer contact op met hun oude eenheden. Er werd informatie gegeven, eerst voornamelijk over deserteren, later ook over het organiseren van anti-oorlogsactiviteiten. Het aantal en het politieke bewustzijn van GI's die met RITA begonnen, groeide snel.

Fase 6.

Voorjaar 1968 waren de mogelijkheden om direkt te werken in de legerbases enorm toegenomen, zelfs onder de vrijwilligers in Europa. Soldaten vallen nu de FRITA's niet meer aan, ze schrijven, drukken en verspreiden hun eigen literatuur. Als ze klagen is dat over het gebrek aan steun van de burgers.

Deze verbetering is allereerst te danken aan het voortgaande succesvolle verzet van de Vietnamezen tegen de invasielegers van de Verenigde Staten en zijn satelieten.

Na 1968 werd desertie van hele groepen en individuele moedige daden aangevuld door massa-akties waarbij honderden, duizenden soldaten betrokken zijn. Dit kan zowel binnen als buiten het kamp plaatsvinden. Love-ins, GI demonstraties, muiterijen in de strafdampen, weigering bij rellen dienst te doen, teach-ins.....dit alles gaat door en groeit voortdurend.

De toekomst.

Wat nu? Een vakbond? Ja. Soldaat Stapp heeft, misschien instinctief, de spijker op zijn kop geslagen toen hij de ASU oprichtte. Deze vakbond kan, vooral als de Amerikaanse

PROGRAMMAPUNTEN VAN DE AMERICAN SERVICEMEN'S UNION:

1. afschaffing van de groetplicht en het onderdanig aan spreken van officieren - laten we ophouden met kruipen;
2. verkiezing van officieren door de soldaten;
3. gelijkheid voor de verschillende rassen;
4. de krijgsraden moeten onder toezicht van de gewone soldaten komen te staan;
5. het normale minimumloon voor soldaten;
6. recht op politieke organisatie;
7. recht op CAO;
8. het recht om onwettige bevelen niet op te volgen - zoals bevelen om in de onwettige oorlog in Vietnam te vechten. De ASU geeft een eigen blad uit 'The Bond' dat op alle Amerikaanse bases in de hele wereld verspreid wordt.

regering doorgaat met zijn oorlog in Vietnam, een alternatieve machtsstructuur worden.

Dit lijkt nu nog een wild idee. Maar dat gold een paar jaar geleden ook voor het idee, dat GI's openlijk anti-oorlogs teach-ins, demonstraties tegen de oorlog in uniform, zouden gaan organiseren.

Beroepssoldaten en officieren kunnen geen lid worden van de ASU. Volgens ons is dat een beperking, het staat vast, dat vele beroepssoldaten en jonge officieren zich binnen het leger tegen de oorlog verzetten. ⁶⁾

Wat kan men doen? Als je je niet opgeeft voor het leger (dat is niet iets dat iedereen zomaar kan doen) denk en doe FRITA/RITA. Steun de ASU. RITA in elke vorm, moet nummer 1 zijn voor elke verzetsbeweging, van ieder programma, niet het op één na laatste!

Noten.

1) Soldaten die AWOL gaan: één van de ontwikkelingen in de toestand is, dat Amerikaanse soldaten, die hun eenheid verlaten nu alleen maar als 'afwezigen zonder verlof' worden beschouwd door de militaire autoriteiten. Er zijn weinig soldaten van desertie voor de krijgsraad gekomen.

De definitie van desertie omvat de 'bedoeling om voor altijd weg te blijven'.

2) Canada, Denemarken, Finland, Frankrijk, Zweden en Zwitserland.

3) RITA in de strijdkrachten van andere landen is belangrijk geweest in grote oorlogen (Rusland, Frankrijk 1917; Duitsland, Oostenrijk 1918; Italië 1943; enz.) Het is echter geen belangrijke faktor geweest in de koloniale oorlogen van het Vietnamtype van andere koloniale landen.

4) Net als andere soldaten is er altijd desertie geweest van Amerikaanse soldaten. Tot nu toe zochten ze echter geen hulp van burgers en verwachtten die ook niet. Na 1966 deserteerde Amerikaanse soldaten met pamfletten in hun

Een gevolg van de frustratie van de Amerikaanse soldaten in Vietnam:

VECHT ONS LEGER OP VERDOVENDE MIDDELEN?

Dr. Joel H. Kaplan in een interview in 'Look', 16 juni 1970.

De meeste Amerikaanse soldaten in Vietnam gebruiken verdovende middelen. Ons medisch team schat dat 50 tot 80 procent van de dienstplichtigen tenminste éénmaal marihuana heeft gebruikt; sommige mannen bezwoeren me zelfs, dat iedereen in hun eenheid drugs gebruikte.

Ons team behandelde 5000 patiënten in het jaar dat ik daar was. Rond zestig procent van hen gebruikte dagelijks drugs. Het Pentagon maakte in die tijd officieel bekend, dat maar 3500 soldaten in het hele leger drugs gebruikten. Alleen mijn team behandelde al meer dan dat aantal.

Je kunt amfetamine zomaar kopen in de steden. Verplegers kunnen makkelijk aan dexedrine komen.

De opium huizen zijn gemakkelijk te vinden. Drugs zijn goedkoop in Vietnam. In Natrang koop je 20 marihuana sigaretten voor een dollar op de zwarte markt. Een sigaret kost ongeveer 10 dollarcent.

Er zijn soldaten, die na hun jaar in Vietnam nog voor zes maanden bij tekenen, omdat verdovende middelen zo makkelijk te krijgen zijn.

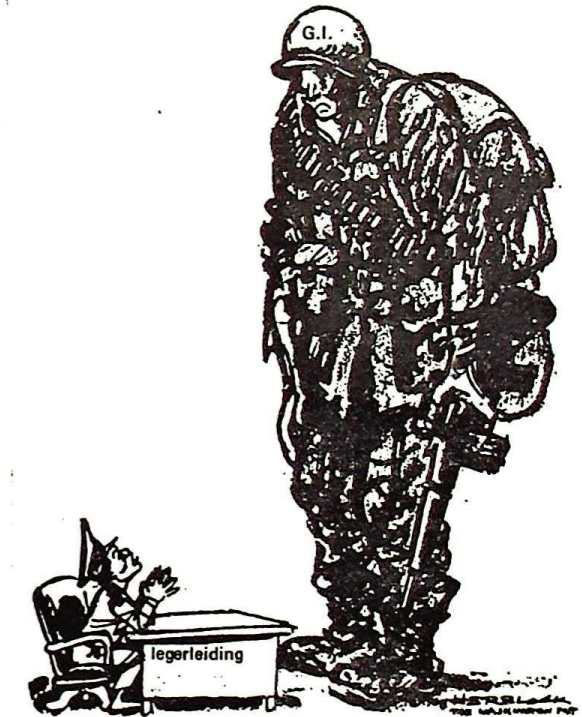
hand en ze zochten en verwachtten FRITA steun.

5) 'Papieren': asyl in al zijn vormen in een groeiend aantal landen: Zweden was het eerst (Ray Jones in april 1967), kort daarna gevolgd door Frankrijk (Louis Armfield, mei 1967), een in verwarring gebracht Zwitserland (augustus 1967) en voorjaar 1968 Canada en Denemarken. Het probleem van de 'draft resisters' (die Amerika verlaten hebben voor ze opgeroepen zijn) is weer heel anders. Elk West-europees land staat een aantal draft resisters toe om in het land te blijven. Ze riskeren in het ongunstige geval uitwijzing. Voor zover wij weten is er nooit een draft resister, die hulp had van een advocaat, naar Amerika teruggestuurd.

6) Officiëren zijn ook RITA geworden. Twee luitenants leidden een actie van soldaten in Bremerhaven, ze werden overgeplaatst.

Luitenant Smith deed mee aan een demonstratie in San Francisco.

Er zullen er nog meer volgen!

Wat hoor ik nu soldaat, ga je zelfstandig denken?

MILITAIR VERZET.

De Amerikaanse marine heeft twee luitenants overgeplaatst, omdat zij betrokken waren bij de eerste bekende anti-oorlogsorganisatie op officiersniveau. Deze organisatie heet COM. (beweging van bezorgde officieren). Dit is een los georganiseerde groep van ongeveer 25 officieren, grotendeels marinemannen, die optreden als een forum voor de oppositie van het officierenkorps tegen de oorlog in Indo-China. Alle activisten van de COM zijn in Washington gelegerd. De twee luitenants, die wegens hun anti-oorlogsactiviteiten werden overgeplaatst deden dienst als rapporteurs van de inlichtingendienst in het bureau van het hoofd van de marine-operaties. Ze hebben op dit bureau nu een andere functie gekregen.

(Trouw 8-6-1970)

DE UFO.

Jerry Wingate in 'Win', 15 juni 1970.

Het idee van de koffiehuisen speciaal voor soldaten die tegen de oorlog zijn kwam van Fred Gardner, afgestudeerd aan de universiteit van Harvard en reserve-officier. Het idee begon vorm aan te nemen toen Gardner en een paar vrienden na-jaar 1967 naar het stadje Columbia in South Carolina gingen. Zij werden aangetrokken door het trainingskamp van het leger in Fort Jackson, aan de rand van Columbia.

De groep huurde een winkel tegenover het stadhuis en verbouwde deze volledig. De UFO (de vliegende schotel) werd op 4 januari 1968 geopend.

De politieke bedoeling van de UFO werd in het begin op de achtergrond gehouden omdat Gardner zich eerst wilde vestigen. De UFO was een plaats waar de soldaten bij elkaar konden komen in een rustige omgeving, zonder de discipline zoals in het Fort en zonder lastig gevallen te worden. De burgers-organisatoren hoefden niet eens met hun politieke bedoelingen te koop te lopen; toen de soldaten eenmaal met elkaar gingen praten, in de gaten kregen hoe groot hun aantal was en begrepen dat ze in dezelfde situatie waren, vormden zij vanzelf een groep met een vast doel voor ogen, die een georganiseerd offensief kon beginnen tegen het militaire systeem.

De UFO werd gebruikt om de plannen te smeden voor de eerste demonstraties binnen het Amerikaanse leger tegen de oorlog in Vietnam: de 'bid-in' op 13 februari 1968 in Fort Jackson. Alle vijf organisatoren werden gearresteerd en voor de krijgsraad gebracht.

Fred Gardner verliet de UFO in april 1968 om te helpen bij het opzetten van andere koffiehuisen en de andere organisatoren van het eerste uur volgden hem. Er kwam een nieuwe groep en ook een paar mensen uit de stad begonnen mee te werken aan de UFO.

De koffiehuisen werken op basis van de filosofie dat hun doel ligt op cultureel politiek terrein en niet in agressieve politiek en dat ze zich aan moeten blijven passen aan wat de GI's nodig hebben nu ze meer en meer politiek bewust worden.

Studenten van de nabij gelegen universiteit van South Carolina bezochten ook het koffiehuis en er waren moeilijkheden met handel in verdovende middelen. De staf, de soldaten en de studenten besloten dat een arrestatie wegens het in bezit hebben van verdovende middelen het excuus zou kunnen zijn dat de regering nodig had om de boel te kunnen sluiten. Drugs (en alcohol) werden dus niet meer toegelaten.

Naarmate de UFO-gemeenschap politiek meer bewust werd, groeide de activiteit in en om Fort Jackson. Soldaten begonnen de 'Short Times' te drukken, één van de eerste anti-oorlogskranten, gemaakt door GI's. Verzet tegen het leger (AWOL, weigering bevelen op te volgen, enz.) groeide. Naast de hulp hierbij organiseerde de UFO ook lezingen tegen de oorlog, concerten, toneelstukken, bijeenkomsten voor de soldaten en een leestafel met 'underground' literatuur.

Deze activiteiten zorgden ook voor reacties van de autoriteiten:

Eén van de werkers van de UFO werd gearresteerd, omdat hij een plaat te hard draaide. Soldaat Steve Kline, die de 'bid-in' had georganiseerd, en de stichter van de 'Short Times' werd overgeplaatst naar Okinawa. In november 1969 werd één van de stafleden gearresteerd, omdat hij een foto had opgehangen, waarop vier Amerikaanse soldaten trots poseren achter twee gedode en onthoofde Vietnamezen, met daaronder: 'Hier kun je zien hoe gek het leger je kan krijgen'. Dit zijn maar een paar voorbeelden van de pogingen om de UFO het leven onmogelijk te maken. Het koffiehuis werd voortdurend in de gaten gehouden. Het leger durfde het niet te sluiten of de soldaten te verbieden om er heen te gaan, vanwege de publiciteit, die dit met zich mee zou brengen. Het leger en de regering besloten, dat de plaatselijke bevolking dat maar moest doen. De leden van de staf werden in juli 1969 gearresteerd omdat ze 'het publiek overlast bezorgden' en de UFO werd verzegeld.

Dit betekende het einde voor een periode van een nieuw soort revolutionaire organisatie, die het de soldaten mogelijk heeft gemaakt zich te verenigen. Hoewel er een einde aan gemaakt is (de stafleden werden door de rechter veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf) heeft de UFO toch gediend als katalysator voor de bewustmaking van de soldaten (vooral in het zuiden) en de hele anti-oorlogsbeweging.

WOORDENLIJSTJE.

ASU - American Servicemen's Union, Amerikaanse vakbond voor Soldaten. Opgericht in 1967 door soldaat Andy Stapp.

AWOL - Absent without Leave, afwezig zonder toestemming. Als een soldaat niet op het appèl verschijnt, wordt hij als AWOL ingedeeld. Na dertig dagen AWOL te zijn geweest, wordt hij als deserteur beschouwd. Op AWOL staat alleen gevangenisstraf, een deserteur kan ter dood veroordeeld worden.

DRAFT RESISTER - iemand die is goedgekeurd voor militaire dienst, maar voordat hij op moet komen het land verlaat. Draft Resisters zitten overal in Europa (ook in Nederland). Zij houden zich erg rustig; de meesten studeren.

FRITA - Friend of Resisters Inside the Army, vrienden van de mensen, die verzet plegen binnen het leger.

GI - General Enlistment, algemene dienstplicht. Naam voor de dienstplichtigen in het Amerikaanse leger ter onderscheiding van 'lifers' (beroepssoldaten) en officieren.

RITA - Resistance Inside The Army, verzet binnen het leger. De RITA beweging wordt als de belangrijkste beschouwd voor het soldatenverzet. Een typische RITA activiteit is het uitgeven van ondergrondse bladen (meer dan 70!)